

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İç İşleri Bakanı Sayın İdris Naim ŞAHİN tarafından Anayasanın 98'inci ve İhtüzüğün 99'uncu maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Altan TAN
Diyarbakır Milletvekili

T.C. Pasaportu aslında maliyeti 5-10 Euro düzeyinde bir kimlik belgesi olmasına rağmen vatandaşlardan vergi almanın en geçerli yollarından biri olarak görülmektedir. Seyahat etmek de aynı biçimde, örneğin "yurt dışına çıkış harcı" ve her yıl otomatik olarak zamlanan pasaport da sadece Türkiye'ye özgü bir uygulamadır. Dünyada ortalama 50-60 \$ olan 10 yıllık biyometrik pasaport yılbaşında yaklaşık 275 dolar olacaktır. 25.05.2012 tarihi itibarıyla ülkemizde geçerliliği bulunan 4.226.013 Umuma Mahsus, 1.076.428 Hususi ve 41.286 Hizmet Pasaportu olmak üzere toplam 5.343.727 pasaport bulunmaktadır. Bu da Türkiye'nin %8'i gibi bir rakama denk gelmektedir. Türkiye'nin nüfusu 74,7 milyon. TÜİK'e göre 2011'de yurtdışına çıkan TC vatandaşı sayısı 6,2 milyon. Örneğin 1 Ağustos'ta karşılıklı vizeleri kaldırdığımız Ukrayna'da durum şudur: Ukrayna'nın nüfusu 45,8 milyon. 2011 yılında yurtdışına çıkan Ukraynalı sayısı 20,3 milyon. Pasaport ücretleri ile yurtdışına çıkış harcı bu rakamların ortaya çıkması için önemli bir nedendir. Ama Türkiye'de aynı zamanda seyahat özgürlüğünün temel bir insan hakkı olmakla birlikte Anayasal bir hak olduğunun da benimsenmemesi önemli bir etkidir.

T.C. pasaportu dünyada her yıl otomatik olarak zamlanan tek pasaport ve bu zam oranı da değerli kağıt olduğu için Ekim ayını kapsayan 12 aylık Üretici Fiyat Endeksine göre belirleniyor. İşte bu endekse göre zam oranının % 8 civarında olması gerekiyor. 10 yıl süreli bir pasaport, cüzdan ücreti ile birlikte 446 TL'dir, yılbaşından sonra 483 TL olacaktır. Hükümetin "seyahat özgürlüğü" konusunda halkı yurttaş değil birer müşteri gibi gördüğü açıktır. Asgari ücretin yaklaşık 750 TL olduğu bir ülkede 446 TL'ye vatandaşlara pasaport satılmaktadır. Ve bu pasaportun ücretinin yılsonunda 500 TL yaklaşması beklenmektedir. Vatandaşlarına vermek zorunda olduğu bir kimlik belgesini bu kadar fahiş bir fiyata "satan" dünyada başka bir ülke yok. AB ülkelerinde ortalama ücret 50-60 € seviyesinde. Yani Türkiye'deki ücretin neredeyse dörtte biridir.

Sorular:

1. T.C. pasaportunun dünyanın en pahalı pasaportu olmasının nedenleri nelerdir?
2. Devletin yurttaşına vermek zorunda olduğu ve 5-10 € maliyeti olan bir kimlik belgesi için neden bu kadar yüksek bedeller istenmektedir?
3. Dünyanın en pahalı pasaport bedeline her yıl zam yapmak, temel bir insan hakkı olan seyahat özgürlüğünü kısıtlamak anlamına gelmiyor mu?
4. Türkiye, Dünyanın en pahalı pasaport bedeline sahip olması dolayısıyla, Pasaportlara her yılbaşında gelen otomatik zammın kaldırılması ile ilgili bir çalışma var mıdır?